

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 23 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Filipiak

Protokolant: Marta Witek

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2014 r. w Łodzi

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej – Oddział w Ł.

o zapłatę, rentę i ustalenie

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej – Oddział w Ł. na rzecz M. G.:

a) kwotę 100.000 (sto tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty;

b) kwotę 7.169 (siedem tysięcy sto sześćdziesiąt dziewięć) złotych tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty;

c) kwotę 641,96 (sześćset czterdzieści jeden 96/100) złotych tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej – Oddział w Ł. na rzecz M. G. rentę miesięczną na zwiększone potrzeby w kwotach:

a) po 620 (sześćset dwadzieścia) złotych w okresie od sierpnia 2012 roku do lutego 2013 roku, płatną do 10 - go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami od rat renty za okres sierpnia i września 2012 roku od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty, zaś od pozostałych rat od 11 – go dnia każdego miesiąca, na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty;

b) po 192,50 (sto dziewięćdziesiąt dwa 50/100) złotych w okresie od marca 2013 roku do czerwca 2013 roku, płatną do 10 - go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty;

c) po 215 (dwieście piętnaście) złotych w okresie od lipca 2013 roku i na przyszłość, płatną do 10 - go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty;

3. ustala odpowiedzialność na przyszłość (...) Spółki Akcyjnej – Oddziału w Ł. wobec M. G. za skutki wypadku z dnia 5 stycznia 2012 roku;

4. oddala powództwo w pozostałej części;

5. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej – Oddział w Ł. na rzecz M. G. kwotę 1.665 (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

6. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej – Oddział w Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 5.874 (pięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt cztery) złote tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych;

7. nie obciąża M. G. obowiązkiem zwrotu nie uiszczonych kosztów sądowych.

Sygnatura akt IIC 1765/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 grudnia 2012 roku wniesionym przeciwko (...) S.A Oddział w Ł., powódka M. G. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz zadośćuczynienia w kwocie 160.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty, odszkodowania w kwocie 19.089,96 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty, kwoty 848,91 złotych z tytułu utraconych zarobków za okres od 5 lipca 2012 roku do 1 grudnia 2012 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty, kwoty 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu przedprocesowym oraz renty miesięcznej na zwiększone potrzeby w kwocie po 800 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 sierpnia 2012 roku i na przyszłość płatnej z góry do dnia 10 każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku w zakresie rat wówczas wymagalnych oraz w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat w przyszłości. Powódka wniosła również o ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące powstać w przyszłości skutki wypadku.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w dniu 5 stycznia 2012 roku w P. na ul. (...) miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku którego powódka doznała obrażeń ciała. Powódka została potrącona przez samochód marki R. (...) o nr rej.: (...), który był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej OC w (...) S.A.

W uzasadnieniu powódka wskazała również, iż pozwany uznał swoją odpowiedzialność, co do zasady.

(pozew z uzasadnieniem k.2-14)

W dniu 4 marca 2013 roku wniesiono odpowiedź na pozew. Pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż przyjął odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 5 stycznia 2012 roku i wypłacił na rzecz powódki 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 1626 zł tytułem kosztów opieki, 472, 30 zł tytułem kosztów leczenia, 105 zł tytułem kosztów przejazdów. Pozwany wskazał, iż żądania powódki w zakresie zadośćuczynienia ocenia, jako wygórowane a w zakresie odszkodowania, jako nieudowodnione.

(odpowiedź na pozew k.136-136 verte.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 stycznia 2012 r. ok. godziny 7.00 w P. na ul. (...) miał miejsce **wypadek drogowy**, w wyniku, którego obrażeń ciała doznała M. G..

W przedmiotowym wypadku M. G. przechodząc przez jezdnię na ul. (...) po przejściu dla pieszych została potrącona przez samochód marki R. (...) o nr rej.: (...) kierowany przez G. M..

W sprawie przedmiotowego wypadku Sąd Rejonowy w Pabianicach wyrokiem z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie o sygn. akt IIK 328/12 uznał kierującą samochodem marki R. (...) - G. M. za winną popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 1 k. k.

Samochód marki R. (...) o nr rej.: (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej OC w (...) S.A. - nr polisy (...).

(kserokopia notatki urzędowej (...) w P. z dnia 05.01.2012 r. k. 15, kserokopia wyroku Sądu Rejonowego w Pabianicach z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie o sygn. akt IIK 328/12 k. 16-17)

Bezpośrednio po wypadku powódka została przewieziona przez karetkę Pogotowia (...) do (...) Centrum Medycznego, gdzie po wykonaniu badań laboratoryjnych oraz RTG: żeber, kręgosłupa, stawu barkowego i TK głowy została przyjęta na Oddział (...). Tam w dniu 9 stycznia 2012 r. została poddana operacji repozycji i osteosyntezy złamania przętami Rusha oraz zaopatrzona w gorset Jewetta. Na staw barkowy założono ortezę, którą zalecono utrzymać 6 tygodni od daty zabiegu. W dniu 27 stycznia 2012 r. powódka została wypisana ze Szpitala, jednak w związku z tym, że z uwagi na stan zdrowia wymagała stałej opieki ze strony osoby trzeciej a nikt z rodziny nie był w stanie zapewnić jej takiej opieki M. G. pozostała na Oddziale (...) (...) Centrum Medycznego na warunkach komercyjnych. Dzienny koszt pobytu w Oddziale Ortopedii wyniósł 90,00 zł brutto. Powódka przebywała w szpitalu na warunkach komercyjnych w okresie od 28 stycznia 2012 roku do 10 lutego 2012 roku. Łączny Koszt pobytu wyniósł 1260 zł.

Po wyjściu ze Szpitala powódka kontynuowała **leczenie** w (...). W dniu 16 maja 2012 r. M. G. została ponownie przyjęta na Oddział (...) (...) Centrum Medycznego w celu usunięcia materiału zespalającego z kości ramiennej prawej. Zabieg został przeprowadzony w dniu 17 maja 2012 r. Następnego dnia powódka została wypisana ze szpitala z zaleceniem kontroli opatrunku za 3 dni w (...) oraz kontynuowania rehabilitacji po wygojeniu rany pooperacyjnej.

W dniach od 4 czerwca do 16 lipca 2012 r. odbyła **rehabilitację** w Ośrodku (...). Zastosowano wobec niej leczenie kinezyterapeutyczne: ćwiczenia wspomagane kończyn górnych, stolik manualny i ćwiczenia w odciążeniu na podwieszkach stawów kończyn górnych, fizykoterapeutyczne: PM na obręcz barkową, lampa Q-light na prawy bark, sollux niebieski na odcinek L-S, TENS naprzemiennie wzdłuż nn udowych, krio na prawy bark, laser - skaner na okolicę międzyłopatkową oraz farmakologiczne. W dniu wypisu zalecono powódce dalszą opiekę w Poradni Ogólnej, Ortopedycznej i okresową w Zakładzie (...). W dniach od 1 do 14 sierpnia 2012 r. powódka uczęszczała na zabiegi rehabilitacyjne do Zakładu (...) w P.. Ponadto powódka została skierowana na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS do Szpitala (...) w C. w dniach 3 września 2012 r. do 24 września 2012 r. Powódka w procesie leczenia korzystał również z prywatnych konsultacji lerkarskich, których łączny koszt oscylował w granicach kwoty 250 zł.

Stosunku do powódki Decyzjami ZUS z dnia 30 maja 2012, 30 października 2012 roku, oraz 5 kwietnia 2013 roku uznano iż powódka jest niezdolna do pracy.

Powódka, M. G., w wyniku w/w wypadku **doznała następujących obrażeń**: złamania wieloodłamowego szyjki i trzonu w 1/3 bliższej kości ramiennej prawej, złamania kręgu Th 12 z obniżeniem blaszki granicznej górnej, złamania kości krzyżowej na poziomie SI z niewielkim przemieszczeniem, skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa, stłuczenia głowy.

(kserokopia dokumentacji medycznej z leczenia M. G. w (...) Centrum Medycznym Oddziale (...) w dniach od 05.01. do 27.01.2012 r., Nr ks. gl. (...) k.18-41,kserokopia historii choroby z (...) k. 42-45, pełna dokumentacja medyczna z leczenia w (...) Centrum Medycznym Oddziale (...) w dniach od 16.05. do 18.05.2012 r. k.43-44, k. 66, k. 76 , pełna dokumentacja medyczna z leczenia M. G. w (...) Centrum Medycznym Ośrodku (...) w dniach od 04.06. do 16.07.2012 r. k. 79-80, karta informacyjna leczenia szpitalnego w ośrodku rehabilitacji dziennej k. 94, umowa o świadczenie całodobowej opieki pomiędzy poszkodowaną a (...) Centrum Medycznym wraz z paragonem fiskalnym z dnia 26.01.2012 r. k. 106, zawiadomienie o skierowaniu na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS z dnia 30.05.2012 r. k. 116, kserokopia paragonu fiskalnego k. 114) informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS k.148, orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS z dnia 30 maja 2012 roku, 30 października 2012, 5 kwietnia 2013 roku k. 118 k. 150 k. 156,)

Podczas pobytu powódki w szpitalu, w czynnościach egzystencjalnych pomagała powódce jej siostra J. N.. Myła ona powódkę, pomagała w jedzeniu i innych czynnościach podstawowego funkcjonowania. Opieka ze strony szpitala nie była wystarczająca.

Powódka w okres od 28 stycznia 2012 roku do 10 lutego 2012 roku pozostała w szpitalu odpłatnie, ponieważ ze względu na swój stan wymagała kompleksowej opieki. Była unieruchomiona, miała założony cewnik, nie była w stanie sama jeść, wymagała karmienia. Nie mogła mieszkać w domu, ze względu na brak osób które mogłyby w tak szerokim zakresie zająć się osobą. Po wyjściu ze szpitala powódką również zajęła się jej siostra, która zabrała ją w raz z jej matką i ciotką do siebie do domu.

Członkowie rodziny powódki zmuszeni byli do codziennych podróży na trasie P., (...) w P., do (...) centrum Medycznego na ul. (...) II 68 w okresie od 5 stycznia 2012 roku do dnia 16 lipca 2012. Po opuszczeniu szpitala koszty podróży stanowiły również kwoty wydawane na dojazdy powódki do placówki medycznej.

Powódka obecnie jest na emeryturze, z tego tytułu otrzymuje co miesiąc kwotę 1570 zł. Ponad to ZUS przyznał powódce zasiłek rehabilitacyjny.

Przed wypadkiem **powódka była zatrudniona na stanowisku księgowej** w P.P.H.U (...) Sp.k. Z tytułu wynagrodzenia za pracę powódka otrzymała kwotę 1.061,16 zł netto. Od czasu wypadku powódka jest niezdolna do pracy. Decyzją z dnia 5 czerwca 2012 roku zostało jej przyznane świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 90% podstawy wymiaru w okresie od 05.07.2012 roku do 02.10.2012 roku a od 03.10.2012 roku do 01.12.2012 roku w wysokości 75% podstawy wymiaru.

Powódka orzeczeniem z dnia 4 grudnia 2013 roku ważnym do dnia 31 grudnia 2015 roku, uzyskała status osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym. Powódka gdyby nie uległa wypadkowi uzyskiwałaby w okresie od czerwca do września zarobki w wysokości 1.061,16 zł netto.

W okresie od 5 lipca 2012 roku do 1 grudnia 2012 roku powódce tytułem świadczenia rehabilitacyjnego przyznano łącznie kwotę 4663,84 zł.

(Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 4 grudnia 2013 roku k.198, zaświadczenie o zarobkach z dnia 18 lipca 2012 roku k. 117, decyzja ZUS o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego k. 120, zaświadczenie o wypłaconym świadczeniu rehabilitacyjnym k. 154 zeznania powódki M. G. zapis dźwiękowy 00:12:09-00:28:30 protokół rozprawy z dnia 9 grudnia 2014 roku k.329, zestawienie dojazdów k. 98-103)

Na skutek wynikłego wypadku i wiążących się z nim konsekwencji **w aspekcie psychologicznym** zakres cierpień psychicznych powódki po wypadku był bardzo duży.

Powódka w wyniku wypadku po raz pierwszy w życiu znalazła się w szpitalu. Była to dla niej sytuacja traumatyczna tym bardziej, że związana z jej własną, niespodziewaną niedyspozycją związaną z cierpieniem i bólem. Przez wiele dni była całkowicie unieruchomiona. Brak możliwości wykonania jakiegokolwiek ruchu, zmiany pozycji ciała, ograniczenie ilości docierających bodźców jest przeżyciem traumatycznym. Taki stan sprzyja koncentrowaniu się na własnym cierpieniu i przeżywaniu nieszczęścia, potęguje je.

Powódka przez większość czasu pobytu w szpital była całkowicie zdana na pomoc osób trzecich. Była to dla niej sytuacja traumatyczna.

Do chwili wypadku była osobą samodzielną, sama opiekowała się dwiema starszymi osobami. Powódka cierpiała również z powodu konieczności angażowania osób trzecich w sprawowanie nad nią opieki w tym przyjaciółki, a szczególnie siostry.

Przez wiele dni powódka przebywała w warunkach nie dających możliwości odosobnienia- intymności. Powódka bardzo silnie przeżywała konieczność zaspokajanie wszystkich potrzeb i poddawania się zabiegom opiekuńczym i medycznym w obecności innych pacjentek. Było to dla niej przykre i krępujące. Częste odwiedziny bliskich innych pacjentek ograniczały możliwość swobodniejszego reagowania i wypoczynku.

W konsekwencji w/w wypadku powódka przeszła pierwszy w swoim życiu zabieg operacyjny. Wobec zabiegu przeżywała ambiwalentne uczucia: z jednej strony pragnęła go mając nadzieję, że uwolni ją od cierpienia, z drugiej strony odczuwała lęk przed śmiercią.

Aktualnie u powódki stwierdza się **występowanie zaburzeń nerwicowych** na co zasadniczy wpływ miał wypadek, doznane w jego wyniku obrażenia wywołujące długotrwały ból i cierpienia psychiczne, rozpad dotychczasowego życia, trudności w funkcjonowaniu, niepewność co do przyszłości.

Z powodu doznanych urazów powódka odczuwała bardzo silne dolegliwości bólowe powodujące silne cierpienie szczególnie w pierwszych dniach.

(opinia biegłego specjalisty psychologa klinicznego L. K. k.169-175)

Psychopatologicznym następstwem wypadku z dnia 5 października 2012 roku i jego skutków było **wystąpienie stresogennych zaburzeń adaptacyjnych** powodujących powstanie długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% .

Cierpienia psychiczne powódki wynikające z następstw wypadku z punktu widzenia psychiatrii uznać można za dość duże w pierwszych kilku miesiącach po wypadku. Aktualny stan psychiczny powódki i rokowanie psychiatryczne są dobre, obecnie nie ma konieczności leczenia psychiatrycznego.

(opinia biegłego specjalisty psychiatry J. K. k. 266-270)

Stopień długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku przedmiotowego wypadku na przyszłość z **punktu widzenia neurologa** określono na 10% to jest: 5% - szyjne bólowe objawy korzeniowe i 5% -lędźwiowo – krzyżowe objawy korzeniowe.

Leczenie neurologiczne powódka rozpoczęła dopiero w roku 2013 w ramach placówki NFZ (2 wizyty).

Ze względu na bólowe, korzeniowe objawy ze strony kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo- krzyżowego powódka wymagała również rehabilitacji i zabiegów fizjoterapeutycznych.

(opinia biegłego specjalisty w dziedzinie neurologii A. N. k. 183-185)

Według oceny ortopedycznej wypadek w dniu 5 stycznia 2012 r spowodował u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 35 % na co składa się : 20% dla wygojonej złamanej szyjki i kości ramiennej prawej ze znacznym upośledzeniem funkcji kończyny i 15% dla wygojonego złamania kręgu Th 12 z upośledzeniem funkcji.

Obrażenia po wygojonym złamaniu kości krzyżowej nie spowodowały trwałego uszczerbku na zdrowiu, ponieważ nie stwierdza się zniekształceń ani upośledzenia chodu.

Stan po skręceniu kręgosłupa w odcinku szyjnym, bez istotnego upośledzenia funkcji z zespołem bólowym również nie spowodował trwałego uszczerbku na zdrowiu, ponieważ przebyte uraz skrętny kręgosłupa nie powodują ograniczenia ruchomości w zakresie rotacji i zginania powyżej 20 stopni.

Rozmiar cierpień fizycznych w początkowym okresie był w stopniu znacznym, zmniejszając się z czasem.

Stan zdrowia powódki jest utrwalony i nie należy oczekiwać istotnych zmian, leczenie ortopedyczne powódki zostało zakończone, powódka wymaga okresowych kontroli 1-2 razy w roku w poradni ortopedycznej (możliwe jest to w ramach ubezpieczenia w NFZ).

Powódka powinna korzystać z zabiegów rehabilitacyjnych.

(opinia biegłego z zakresu chirurgii ortopedyczno- urazowej M. S. k. 206- 201)

Z punktu widzenia rehabilitacji medycznej powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 30% tj.: 20% - złamanie kości ramiennej ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem, 5% według punktu 94 a - urazowe zespoły korzonkowe szyjne, 5% - urazowe zespoły korzonkowe lędźwiowo- krzyżowe. Stopień trwałego uszczerbku możliwy będzie do określenia dopiero po zakończeniu prowadzonej rehabilitacji.

Po wypadku powódka **wymagała pomocy osób trzecich** przez 3 miesiące w wymiarze 6 godzin dziennie oraz 2 godzin dziennie przez kolejny okres. Powódka do 3 miesięcy od wypadku była osobą leżącą, od 4 miesiąca nadal wymagała pomocy osób trzecich ale była już osobą chodzącą w zakresie domu i ogrodu co spowodowała, iż czas, w którym wymagała pomocy osób trzecich zmniejszył się. Po 6 miesiącach po powrocie do swojego domu powódka nadal wymagała pomocy przez kolejne 8 miesięcy w robieniu zakupów, gotowaniu, praniu, prasowaniu, sprzątaniu.

Obecnie powódka wymaga pomocy, w niektórych pracach porządkowych jak np. mycie okien i robienie cięższych zakupów. Aktualnie powódka jest samodzielna i zdolna do samoobsługi, wymaga pomocy osób trzecich tylko przy cięższych pracach domowych.

Powódka **powinna korzystać z rehabilitacji**. Rehabilitacja może być realizowana w poradniach rehabilitacyjnych, w oddziałach dziennego pobytu lub w ramach leczenia uzdrowiskowego. Wymienione formy leczenia są dostępne i realizowane w ramach umowy z NFZ dla pacjenta nieodpłatnie.

(opinia biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej dr n. Med. K. K. k. 231- 238, opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej dr n. Med. K. K. k.317 opinia biegłego z zakresu chirurgii –ortopedyczno urazowej M. S. k.206-210)

U powódki była **konieczność przyjmowania leków** przeciwbólowych w ilości codziennie 1-2 tabletki przez 6 miesięcy. Aktualnie powódka przyjmuje 1 tabletkę leku przeciwbólowego 1 raz w tygodniu z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa i barku. Maści nie stosowała

Powódka stosowała również leki przeciwzakrzepowe. Koszt zażywanych leków kształtował i kształtuje się w granicach 50-80 zł miesięcznie.

(opinia biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej dr n. Med. K. K. k. 231- 238, uzupełniająca opinia biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii M. S.k. 294-295)

Powódka w styczniu 2011 roku poślizgnęła się na pasach, co skutkowało złamaniem ręki. Jednakże w żądań sposób uraz doznany w styczniu 2011 roku nie wpłynął na stopień uszczerbku na zdrowiu orzeczonego w związku z wypadkiem z 5 stycznia 2012 r.

(ustna opinia biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii M. S. protokół rozprawy z dnia 9 grudnia 2014 roku k.329 zapis dźwiękowy 00:02:14- 00:06:56)

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu pismem z dnia 21 sierpnia 2012 roku, które zostało doręczone w dniu 24 sierpnia 2012 roku. Powódka wniosła o zasądzenie kwoty 300.000zł tytułem zadośćuczynienia, 21.293,26 zł tytułem odszkodowania, wypłatę 848, 91 złotych z tytułu utraconych zarobków za okres od 5 lipca 2012 roku do 1 grudnia 2012 roku oraz o przyznanie renty miesięcznej na zwiększone potrzeby w kwocie po 800 zł miesięcznie począwszy od dnia 2 sierpnia 2012 roku na przyszłość, płatnej z góry do 10 dnia każdego miesiąca.

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność, co do zasady i pismem z dnia 1 października 2012 roku poinformował o przyznaniu na rzecz powódki świadczenia w Łącznej kwocie 42.203,30 złotych w tym: 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 1626 zł tytułem kosztów opieki, 472, 30 zł tytułem kosztów leczenia, 105 zł tytułem kosztów przejazdów.

(zgłoszenie szkody z dnia 21 sierpnia 2012 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, pismo (...) S.A z dnia 01.10.2012 roku –akta szkody płyta CD k.143)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu.

Mając na uwadze, nie kwestionowanie przez stronę pozwaną co do zasady jej odpowiedzialności za skutki wypadku powódki z dnia 5 stycznia 2012 roku, można od razu przejść do oceny wysokości zgłoszonych roszczeń.

W zakresie żądania zapłaty **zadośćuczynienia**, podnieść należy, iż zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć.

W przedmiotowej sprawie nie było pomiędzy stronami zgody, co do tego jaka kwota pieniężna mogłaby zadośćuczynić tym krzywdom. Przepis art. 445 §1 k.c. pozwala na przyznanie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, a nie tylko za doznany trwały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu. Inaczej mówiąc zadośćuczynienie stanowi pieniężną rekompensatę naruszenia integralności cielesnej oraz zdrowia pokrzywdzonego. Ma stanowić wyrównanie cierpień fizycznych w postaci bólu i innych dolegliwości, które zostały wywołane uszkodzeniem ciała. Z natury swej może jedynie złagodzić doznane w związku z urazem lub rozstrojem zdrowia cierpienie fizyczne i psychiczne.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, przepis art. 445 §1 k.c. stanowi jedynie, że powinna to być suma odpowiednia, co wymaga od sądu wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, takich jak stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, pobyt w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonywane operacje, trwałość skutków czynu niedozwolonego, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanej, niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej, artystycznej. Stopień uszczerbku na zdrowiu stanowi pomocnicze kryterium w ocenie rozmiaru krzywdy doznanej przez poszkodowaną. Z uwagi na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość, ale z drugiej strony nie może też być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa.

W przedmiotowej sprawie powódka doznała nie tylko urazu ciała, ale również w wyniku tego urazu doszło u niej do rozstroju zdrowia. W wyniku wypadku powódka doznała złamania wieloodłamowego szyjki i trzonu w 1/3 bliższej kości ramiennej prawej, złamania kręgu Th 12 z obniżeniem blaszki granicznej górnej, złamania kości krzyżowej na poziomie SI z niewielkim przemieszczeniem, skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa, stłuczenia głowy. Ponadto przeżyty wypadek, w tym doznane w jego wyniku obrażenia wywołujące długotrwały ból i cierpienia psychiczne, rozpad dotychczasowego życia, trudności w funkcjonowaniu, niepewność, co do przyszłości miał zasadniczy wpływ na zdrowie psychiczne powódki, powodując u niej zaburzenia nerwicowe .

Powódka przed wypadkiem była w pełni sprawną i samodzielna osobą. Sama opiekowała się swoją matką i ciotką. Na skutek wypadku powódka z dnia na dzień stała się osobą uzależnioną od pomocy innych, co potęgowało jej cierpienie i poczucie krzywdy.

Zakres cierpień fizycznych a tym samym psychicznych potęgowany był również przez fakt, iż doznane urazy spowodowały konieczność długotrwałego unieruchomienia powódki. Ograniczyły jej przestrzeń życiową do mieszkania, w którym przebywała. Ponadto powódka wymagała i wymaga nadal okresowych rehabilitacji.

Dla oceny rozmiaru doznanej przez powódkę krzywdy, nie bez znaczenia pozostaje dwumiesięczna hospitalizacja oraz długotrwałe unieruchomienia ciała, konieczność kontynuowania leczenia w poradni Ortopedycznej, oraz konieczność ciągłej rehabilitacji. Opierając się na wnioskach z opinii biegłych stwierdzić można, iż zakres cierpień fizycznych u powódki był znaczny w pierwszych 3 miesiącach po wypadku i wynika przede wszystkim z dolegliwości bólowych oraz konieczności pozostania w unieruchomieniu. W późniejszym okresie zakres cierpień fizycznych powódki zmniejszał się stopniowo utrzymując się przez okres 6 miesięcy. Polepszanie samopoczucia w dużej mierze związane było z poprawą sprawności koordynacyjnej i lokomocyjnej powódki.

Istotne dla ustalenia wysokości przyznanego powódce zadośćuczynienia ma poziom doznanego przez nią na skutek wypadku uszczerbku na zdrowiu. Powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 15 % oraz trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 35 % (5 % z punktu widzenia psychiatry, 10% - neurologa i 35% - ortopedy). Uszczerbek oszacowany przez biegłego rehabilitanta w całości pokrywa się z uszczerbkiem ortopedycznym i neurologicznym, zatem nie może być z nimi sumowany.

W tych warunkach kwotę 40.000 zł, przyznaną łącznie powódce tytułem zadośćuczynienia przez pozwane towarzystwo, należało uznać za niewystarczającą, bo nie łagodzącą nawet doznanych przez nią cierpień. Wobec czego **Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki dalszą kwotę 100.000 złotych** uznając, że kwota 140.000 zł,- złotych ustalona łącznie dla zadośćuczynienia krzywdzie powódki stanowi już ekonomicznie odczuwalną wartość, przy 50 % uszczerbku na zdrowiu. Kwota zadośćuczynienia przyznana przez Sąd dla wyrównania zadośćuczynienia wypłaconego powódce przez stronę pozwaną znajduje realne odzwierciedlenie w obecnie panujących stosunkach majątkowych.

W pozostałym zakresie żądanie powódki dotyczące zadośćuczynienia należało uznać za nieuzasadnione. Sąd miał przede wszystkim na względzie fakt, iż zasądzenie kwoty przewyższającej 140.000 zł byłoby nadmiernym zadośćuczynieniem. Aktualny stan psychiczny powódki i rokowanie psychiatryczne są dobre, obecnie nie ma konieczności leczenia psychiatrycznego. Stan zdrowia fizycznego powódki jest stabilny, wymagający jedynie okresowych kontroli 1-2 razy w roku w poradni ortopedycznej oraz rehabilitacji.

Co do odsetek od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 k.c. uwzględniając żądanie powódki zasądzenia odsetek od dnia następnego od daty uznania przez towarzystwo swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku wypadku.

Zgodnie z przepisem art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo, jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Podnieść trzeba na wstępie, iż przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb, jako następstwo czynu niedozwolonego (por. wyrok SN z 11. 03. 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977/1/11).

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się m.in. koszty stałej opieki, lekarstw, wizyt lekarskich, rehabilitacji.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego oczywistym jest, że w związku z wypadkiem potrzeby powódki uległy zwiększeniu oraz, że poniosła ona określone koszty związane przede wszystkim z koniecznością zapewnienia jej opieki osób trzecich, zakupu leków, koszty leczenia i rehabilitacji dojazdów do placówek medycznych.

Strona powodowa domagała się zasądzenia **odszkodowania** w kwocie 19.089,96 zł Sąd uznał za zasadne zasądzenie z tego tytułu kwoty 7169 zł uwzględniając koszty opieki, dojazdów do placówek medycznych oraz kosztów leczenia (leki, konsultacje lekarskie, zakup ortezy) w okresie od dnia wypadku. Powódka domagała się również zasądzenia kwoty tytułem utraconych zarobków w wysokości 848,91 zł za okres od 5 lipca do 1 grudnia 2012 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty. Sąd uznał za zasadne zasądzenie z tego tytułu kwoty 641,96 zł

Jak wynika z opinii biegłych powódka przez pierwsze 3 miesiące od wypadku wymagała **opieki** w wymiarze 6 godzin dziennie z uwagi na obrażenia ortopedyczne i związane z tym unieruchomienie ciała. Ponad to powódka w kolejnych 4 miesiącach potrzebowała opieki w wymiarze 2 godziny dziennie. A zatem w okresie od 5 stycznia 2012 roku do marca 2012 roku powódka wymagała opieki przez 540 godzin (90dni × 6 godzin./dziennie) oraz w okresie od kwietnia 2012 roku do sierpnia 2012 roku wymagała opieki przez 240 godzin (120 dni × 2 godzin./dziennie). Łączny koszt opieki wynosił zatem 7410 zł (780 godzin × 9,50 zł/godz.).

Jako miarodajne do oceny kosztów opieki przyjęte zostały przez Sąd stawki stosowane przez (...) po 9,50 zł za godzinę. Stawki te stosowane są na rynku usług opiekuńczych i to przez stowarzyszenie charytatywne, nie ma więc podstaw do twierdzenia, iż są one zawyżone. Istnienie zwiększonych potrzeb musi powodować zasądzenie renty w wysokości ustalonej w oparciu o ceny rynkowe.

Od kwoty 7410 zł należało odjąć kwotę wypłaconą powódce na etapie likwidacji szkody w wysokości 1626 zł, co powoduje, iż z tytułu opieki należy się powódce **kwota 5784 zł**.

Powódka wymagała także stosowania **leków** przeciwpalnych i przeciwbólowych wskazanych przez neurologa i ortopedę. Sąd uznał za zasadne w tym wypadku żądanie zasądzenia zwrotu kosztu zakupu leków w **kwocie 300 zł**, Sąd w oparciu o opinie biegłych przyjął, iż przez pierwsze 6 miesięcy rekonwalescencji, powódka na leki wydawała kwotę 80 zł miesięcznie, natomiast przez następny miesiąc 50 zł. Wysokość kwoty poniesionej przez powódkę w związku z zakupem leków wyniosła 530 zł. Biorąc pod uwagę już wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotę, należną wysokość poniesionych kosztów za zakupione leki stanowi kwota 480 zł.

Ze względu na to, iż powódka wносиła o wypłatę kwoty w wysokości 300 zł, Sąd nie orzekając ponad żądanie zasądził zgodnie z wnioskiem powódki.

Powódka w związku z urazem zobligowana była do zakupu **kamizelki stawu barkowego (ortezy)**. Koszt zakupu to kwota **600 zł**.

Sąd uznał również za uzasadnione **koszty prywatnych konsultacji lekarskich**, w wysokości **250 zł**. Mając bowiem na uwadze rozległy zakres obrażeń, którego doznała powódka i długotrwałość leczenia, nie można jej odmówić prawa do dodatkowych – również odpłatnych – wizyt lekarskich.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego koszty dojazdów osób opiekujących się powódką przebywającą w (...) Centrum Medycznym, ja również późniejsze **koszty związane z dojazdami** powódki do placówek medycznych stanowiły łącznie, biorąc pod uwagę pokonany dystans około 750 km, koszt 340 zł (przy ustaleniu uśrednionej ceny paliwa z 2012 roku, którym napędzany jest samochód marki S. (...) w kwocie powyżej 5 zł za litr i średniego spalania – poniżej 9 l/100 km).

W związku z tym, że pozwany na etapie likwidacji szkody wypłacił z tytułu kosztów przejazdu kwotę 105 zł, kwotą pozostałą do wypłaty **jest 235 zł**.

Mając na uwadze powyższe kwoty tytułem opieki (5784 zł), leków (300zł), dojazdów (235 zł), koszty ortezy (600 zł) oraz koszty prywatnych konsultacji lekarskich (250 zł) Sąd uznał za zasadne żądanie odszkodowania przez powódkę do kwoty 7169 zł.

Powódka, na skutek dozanego wypadku nie była w stanie wykonywać swojej pracy zarobkowej. Za okres od stycznia do czerwca 2012 roku powódka będąc czynna zawodowo uzyskałaby dochód w wysokości 5305, 80 zł (1.061,16 zł x 5 miesięcy) Z tytułu świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 5 czerwca do grudnia 2012 roku powódce wypłacono 4663,84 zł w związku z czym należna powódce do wypłaty **kwota tytułem utraconego zarobku** wynosi **641,96 zł** (5305,80 zł – 4663,84 zł).

Co do odsetek od zasądzonej kwoty odszkodowania Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 k.c, uwzględniając żądanie powódki zasądzenia odsetek od dnia następnego od daty uznania przez towarzystwo swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku wypadku.

W ocenie Sądu powódka nie wykazała, czy w rzeczywistości zachodziła u niej konieczność dodatkowego, komercyjnego pobytu w szpitalu. Stan zdrowia powódki – skoro została wypisana ze szpitala – był już na tyle dobry, że z medycznego punktu widzenia mogła przebywać w domu. W tej sytuacji brak jest związku przyczynowego pomiędzy wypadkiem, a poniesieniem kosztów dodatkowego pobytu w szpitalu, tym bardziej, że koszt ten obejmuje pozycje w sposób oczywisty nie związany z wypadkiem (koszty wyżywienia w szpitalu, zużycia mediów, itp.), a sam koszt opieki w tym czasie został przez sąd uwzględniony przy zasądzaniu odszkodowania. Powódka w jakikolwiek sposób nie udowodniła również, by w czasie wypadku uległy zniszczeniu jej rzeczy, a jeżeli tak, to jaki był ich koszt. Z opinii biegłych nie wynika, aby powódka zobligowana była do zakupu środków higienicznych i opatrunkowych. W zakresie świadczeń rehabilitacyjnych powódka, na co wskazuje również opinia biegłego, może korzystać w niezbędnym dla siebie zakresie z zabiegów rehabilitacyjnych świadczonych w ramach NFZ. Ze względu na brak dowodów wskazujących na wysokość szkody, oraz na związek przyczynowy z zaistniałym zdarzeniem, Sąd nie uwzględnił również dochodzonych przez powódkę kosztów, wypożyczenia łóżka ortopedycznego. Tym bardziej brak było podstaw do zasądzenia wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym: skorzystanie z pomocy pełnomocnika było wyborem powódki, nie pozostającym w związku przyczynowym z wypadkiem, za który odpowiedzialność ponosi pozwany. Żadne okoliczności nie wskazują na to, by udział pełnomocnika w tym postępowaniu był konieczny.

W ramach zwiększonych potrzeb wywołanych skutkami wypadku z dnia 5 stycznia 2012 roku uwzględnionych przez Sąd **w ramach renty** na zwiększone potrzeby na przyszłość znalazły się koszty opieki nad powódką przez osoby trzecie oraz koszty zakupu leków. Powódka żądała zasądzenia renty od sierpnia 2012 roku, w związku z czym Sąd w zakresie kosztów opieki nad powódką przy ustalaniu renty przyjął zgodnie z opinią biegłego ortopedy i biegłego rehabilitanta, że powódka od dnia wypadku wymagała zwiększonej pomocy – przez pierwsze 3 miesiące w rozmiarze 6 godzin dziennie, przez kolejne 6 miesięcy w rozmiarze 2 godzin dziennie, ale po 6 miesiącach od wypadku – przez kolejne 8 miesięcy (czyli do lutego 2013 roku) nadal wymagała pomocy w robieniu zakupów, praniu, prasowaniu, sprzątaniu i gotowaniu (por. opinia biegłego lekarza rehabilitanta, k. 317). Takie określenie zakresu czynności pozwala na ocenę – zbieżna z opinią ortopedy – że również w tym czasie powódce pomoc była niezbędna w rozmiarze 2 godzin dziennie. W okresie zatem od sierpnia 2012 roku do lutego 2013 roku powódka wymagała pomocy w wymiarze 2 h dziennie, co daje kwotę 570 zł miesięcznie (30 dni x 2 h =60 x 9,50 zł). W okresie od marca 2013 roku i na przyszłość wymiar pomocy zmniejszył się do około 15 h miesięcznie, albowiem w tym okresie powódka wymaga pomocy osób trzecich, w niektórych pracach porządkowych jak np.: mycie okien, robienie cięższych zakupów (por. opinia biegłego lekarza rehabilitanta, k. 238). Z uwagi na to, że pomoc dotyczy tylko cięższych prac domowych, nie wykonywanych przecież każdego dnia, sąd uznał, że adekwatny wymiar pomocy niezbędnej powódce kształtować się będzie na poziomie 15 godzin miesięcznie. Koszty pomocy wynosić więc będą od marca do czerwca 2013 roku 142,5 zł (15hx 9,50 zł =), a od lipca 2013 roku i na przyszłość - 165 zł (15h x 11 zł). Od 1 lipca 2013 r. zmieniły się bowiem stawki za usługi (...) i wzrosły z kwoty 9,50 zł / godz. do kwoty 11 zł/godz., co zwiększyło koszty opieki nadal koniecznej u powódki.

Powódka ponosi również comiesięczne koszty zakupu leków wynoszące 50 zł miesięcznie, co Sąd uwzględnił w zasądzonej kwocie renty.

Rentę w kwocie **po 620 zł** miesięcznie (570 zł + 50 zł) sąd zasądził za okres od sierpnia 2012 roku do lutego 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2012 roku do dnia zapłaty uwzględniając żądanie

powódki zasądzenia odsetek od dnia następnego od daty uznania przez towarzystwo swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku wypadku. Kwotę **192,50 zł** miesięcznie (142,5 zł +50 zł) sąd zasądził od marca 2013 roku do czerwca 2013 roku, natomiast kwota **215 zł** miesięcznie (165 zł +50 zł) płatna ma być w okresie od lipca 2013 roku i na przyszłość, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty.

Ze względu na brak dowodów, na to iż powódka ponosiła od sierpnia 2012 roku koszty związane z dojazdami do placówek medycznych w wysokości 30 zł miesięcznie, jak również z uwagi na brak dowodów na konieczność ponoszenia tego typu systematycznych wydatków (obecnie powódka wymaga sporadycznych wizyt lekarskich i sporadycznej rehabilitacji) Sąd nie uwzględnił ich przy określaniu renty dla powódki.

Ponieważ nie jest obecnie możliwe ustalenie, czy i jakie skutki urazu, nie objęte podstawą niniejszego sporu, mogą się ujawnić w przyszłości, należało uznać istnienie po stronie powódki interesu prawnego **w ustaleniu odpowiedzialności strony pozwanej** za następstwa wypadku, jakie mogą ujawnić się w przyszłości i na podstawie art. 189 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. (zasada stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu), biorąc pod uwagę, to, że powódka wygrała sprawę w **57,2 %** (żądanie pozwu opiewało łącznie na kwotę 193.138,87 zł, Sąd zasądził na rzecz powódki łącznie kwotę 110.390,96 zł).

Powódka poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 5.617 zł (koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł, opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, częściowej opłaty od pozwu w kwocie 2.000 zł), natomiast koszty procesu wyłożone przez pozwanego wyniosły łącznie 3617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Łącznie koszty procesu wyniosły zatem 9.234 zł.

Ponieważ pozwany przegrał proces w 57,2 % w takim też stosunku, odpowiadającym kwocie 5282 zł powinien ponieść koszty procesu. Różnica tej wielkości i poniesionej kwoty 3617 zł tych dwóch wielkości stanowi kwotę **1665 zł**, którą Sąd, stosownie do przepisu art. 100 zd.1 k.p.c., zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki, jako odpowiedzialnej, za wynik sporu w 42,8 %.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powoda od kosztów sądowych ponad kwotę 2000 zł, powstały **nieuiszczone koszty sądowe** w łącznej wysokości 10.269,21 zł obejmujące opłatę sądową od pozwu w wysokości 7657 zł oraz wynagrodzenie biegłych sądowych (478,4 +380,32 +401,64+505+569,36+130,08+50,04+97,37).

Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c., należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie 5874 zł obciążającej stronę pozwaną (która przegrała w 57,2 %), natomiast, w pozostałej części, stanowiącej kwotę obowiązek poniesienia kosztów procesu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, spoczywa na powódce.

Ponieważ powódka przegrała sprawę w około 42,8 %, powinna ponieść koszty procesu poniesione tymczasowo ze Skarbu Państwa w kwocie 4395,21 zł. Z uwagi na trudną sytuację materialną i zdrowotną, Sąd nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie oddalonej części powództwa na zasadzie art. 102 k.p.c.